

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อเปรียบเทียบภาระในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว ผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง ประกอบคำบรรยายเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

อุมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส ความเพียงพอรายได้ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย และระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาระการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายด้านและโดยรวม

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาระของผู้ดูแลผู้ป่วย จิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวทั้ง โดยรวมและจำแนกรายด้าน

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายข้อ

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละ ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ความเพียงพอของรายได้ และความสัมพันธ์กับผู้ป่วย (n = 20)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	17	85
ชาย	3	15
อายุของผู้ดูแล		
21 – 30 ปี	1	5
31 – 40 ปี	5	25
41 – 50 ปี	6	30
51 – 60 ปี	8	40
สถานภาพสมรส		
คู่	9	45
หม้าย	5	25
แยกกันอยู่	4	20
โสด	2	10
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	4	20
ประถมศึกษา	13	65
มัธยมศึกษา	3	15
อาชีพ		
รับจ้าง	10	50
เกษตรกร	6	30
ค้าขาย	4	20

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
ไม่เพียงพอกับรายจ่าย	9	45
เพียงพอกับรายจ่าย	7	35
เพียงพอและเหลือเก็บ	4	20
ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย		
บิดา/มารดา	10	50
พี่	4	20
ภรรยา	3	15
บุตร	3	15
ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วย		
6 เดือน – 1 ปี	3	15
2 – 5 ปี	6	30
6 – 10 ปี	7	35
10 ปี ขึ้นไป	4	20

จากตารางที่ 2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท พบว่า ผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 85 มีอายุระหว่าง 51- 60 ปี ร้อยละ 40 สถานภาพคู่ ร้อยละ 45 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 65 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 50 และร้อยละ 45 มีรายได้ไม่พอเพียงกับรายจ่าย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับผู้ป่วยพบว่า ผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นบิดา/มารดา ร้อยละ 50 และมีระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท 6 – 10 ปี ร้อยละ 35

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะการดูแลของผู้ดูแลและผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการสอนสุขภาพจิตครอบครัว ทั้งโดยรวมและจำแนกตามรายด้าน

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวทั้ง โดยรวมและจำแนกตามรายด้าน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับคะแนนของภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายด้าน และโดยรวม

ภาวะในการดูแลผู้ป่วย	ก่อนการใช้โปรแกรม			หลังการใช้โปรแกรม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ภาวะเชิงอัตนัย	3.21	.54	ปานกลาง	2.37	.48	น้อย
ภาวะเชิงปรนัย	3.27	.40	ปานกลาง	2.45	.43	น้อย
ภาวะโดยรวม	3.14	5.23	ปานกลาง	2.41	3.79	น้อย

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับคะแนนของภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท หลังการใช้โปรแกรมสอนสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว ทั้งภาวะโดยรวม ภาวะเชิงอัตนัย และภาวะเชิงปรนัย แตกต่างกัน โดยคะแนนภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภททั้งภาวะโดยรวม ภาวะเชิงปรนัย และภาวะเชิงอัตนัย หลังการใช้ โปรแกรมสอนสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว (ระดับน้อย) ต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว (ระดับปานกลาง)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและ หลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายด้าน และ โดยรวม (n=20)

ภาวะในการดูแลผู้ป่วย	ก่อนการใช้โปรแกรม			หลังการใช้โปรแกรม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ภาวะเชิงอัตนัย	3.21	.54	2.37	.48	16.133	.000
ภาวะเชิงปรนัย	3.07	.40	2.45	.43	11.667	.000
ภาวะโดยรวม	3.14	5.23	2.41	3.79	17.117	.000

จากตารางที่ 4 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท หลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว ทั้งภาวะโดยรวม ภาวะเชิงอัตนัย และภาวะเชิงปรนัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภททั้งภาวะโดยรวม ภาวะเชิงปรนัยและภาวะเชิงอัตนัย หลังการใช้ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว (\bar{X} = 2.41, 2.45 และ 2.37 ตามลำดับ) ต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว (\bar{X} = 3.14, 3.07 และ 3.21 ตามลำดับ)

2.2 เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนภาระของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายชื่อ

ตารางที่ 5 คะแนนภาระเชิงประนัยของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายชื่อ (n=20)

ภาระเชิงประนัย	ก่อนใช้โปรแกรม		หลังใช้โปรแกรม		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. เมื่อผู้ป่วยมีอาการจิตกำเริบ ต้อง รับผิดชอบงานต่างๆ มากขึ้น	3.50	.61	2.80	.41	6.66	.000
2. การดูแลผู้ป่วยทำให้มีเวลาในการเข้าร่วม กิจกรรมสังคมหรือชุมชนลดลง	3.33	.57	2.90	.31	2.990	.000
3. การดูแลผู้ป่วยทำให้มีเวลาในการดูแล สุขภาพน้อยลง	3.15	.37	2.80	.41	3.199	.000
4. การดูแลผู้ป่วยรบกวนกิจวัตรประจำวัน	3.10	.31	2.50	.51	4.485	.000
5. ผู้ป่วยอาจจะทำร้ายท่านหรือ สมาชิกจนได้รับบาดเจ็บ	3.10	.45	2.60	.50	4.359	.000
6. การดูแลผู้ป่วยทำให้ไม่มีเวลาไปเที่ยว พักผ่อนในวันหยุด	3.10	.45	2.75	.44	2.333	.000
7. ทำให้มีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับ สมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวน้อยลง	3.10	.31	2.10	.31	9.747	.000
8. การดูแลผู้ป่วยทำให้มีปัญหาสุขภาพ	3.00	.46	2.45	.51	3.584	.000
9. การดูแลผู้ป่วยทำให้มีเวลานอนหลับไม่ เพียงพอ	2.95	.22	2.70	.47	2.517	.000
10. ต้องเสียเวลาทำงานหรือหยุดงานเพื่อ ดูแลผู้ป่วย	2.90	.31	2.20	.55	6.658	.000
11. การดูแลผู้ป่วยทำให้เกิดความขัดแย้ง ระหว่างสมาชิกในครอบครัวกับเพื่อนบ้าน หรือชุมชน	2.90	.45	2.05	.39	7.768	.000
12. การดูแลผู้ป่วยทำให้เกิดความขัดแย้ง ระหว่างสมาชิกในครอบครัว	2.75	.39	1.55	.51	6.990	.000

จากตารางที่ 5 พบว่าจะแนบเฉลี่ยภาวะเชิงปรนัยรายชื่อของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกข้อโดยพบว่าหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว ผู้ดูแลมีภาวะเชิงปรนัยต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยภาวะเชิงอัตนัย ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรม
สุขภาพจิตศึกษาครอบครัว จำแนกตามรายข้อ (n=20)

ภาวะเชิงปรนัย	ก่อนใช้โปรแกรม		หลังใช้โปรแกรม		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ท่านรู้สึกกังวลเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย	3.60	.502	2.20	.560	9.000	.000
2. ท่านรู้สึกเครียดจากการดูแลผู้ป่วยจิตเภท	3.50	.512	2.15	.489	10.289	.000
3. ความรู้สึกกลัวเมื่อผู้ป่วยมีอาการทางจิตรุนแรง	3.45	.604	2.70	.470	5.252	.000
4. ความรู้สึกเป็นห่วงว่าจะเกิดอันตรายต่อผู้ป่วยจิตเภท	3.45	.604	2.85	.587	3.269	.000
5. ความรู้สึกสงสารผู้ป่วย	3.40	.598	2.85	3.66	3.584	.000
6. ความกังวลว่าต่อไปผู้ป่วยจะเป็นอย่างไรหากไม่มีท่าน	3.34	.489	3.10	.447	2.032	.000
7. ท่านรู้สึกน้อยใจในโชคชะตาของตนเองที่ต้องดูแลผู้ป่วยจิตเภทเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวอื่นๆ	3.25	.716	1.90	.640	8.102	.000
8. ความรู้สึกกังวลเมื่อต้องพาผู้ป่วยออกนอกบ้าน	3.20	.523	2.25	.444	5.596	.000
9. ความรู้สึกกังวลเมื่อต้องพาผู้ป่วยออกนอกบ้าน	2.95	.394	2.10	.640	6.474	.000
10. ท่านรู้สึกท้อแท้ในการดูแลผู้ป่วย	2.90	.640	1.90	.307	5.627	.000
11. ความรู้สึกผิดที่ตำหนิหรือลงโทษผู้ป่วย	2.90	.307	2.85	.366	.438	.000
12. ท่านรู้สึกเศร้าจากการดูแลผู้ป่วย	2.60	.598	1.65	.489	8.324	.000

จากตารางที่ 6 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของภาวะเชิงอัตนัยรายข้อของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกข้อ โดยพบว่าหลังการโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว ผู้ดูแลมีภาวะเชิงอัตนัยต่ำกว่าก่อนการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว